

Lesson 48

Sultan Da'ud duk me' pananggung Tuhanin

1 Samu'el 18 – 2 Samu'el 7

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Na, ellew inin pala'us ne kite bi matsa istori sabab **Nabi Da'ud**. Bakas takaleta me' duwe lesson dehellu amban inin we' pene' Tuhanin Nabi Da'ud kabata'nen pe we' iye subey sultan bangsa Isra'el kaduwenen. Saguwa' duma'in iye manjari sultan magtawus ellew pamene' iyehin. Tineyikutan si Sa'ul we' Tuhanin, sultan tagna'in, pegge' ga'i du meke'ine si iye bang tuhutne ke kabaya'an Tuhanin atawa ga'i. Saguwa' sabab Nabi Da'ud missā Tuhanin, pa'inne, “*Si Da'ud, anak si Jessehin, a'a makasulut ateyku. Hinangne du kēmon kinabaya'ankun.*” (Hinangan 13:22) Si lesson dehelluhin takaleta we' Nabi Da'ud mapatey a'a basag inēnan Goliyat, tada'ag iye we' Nabi Da'ud sabab pitikan, batu duk **sabab pakahagadne si Tuhan ma'ellumin**. Na, kuwe'itu pala'us ne kite bi si istori sabab Nabi Da'ud duk takaleta bang sa'ingge iye paganti' pu si Sa'ul, sultan bangsa Isra'elin.

Dem Jūd Samu'el pa'in Kitabin:

(1 Samu'el 18) ⁶ *Pag mole' me' lellahin si lahatde, pag ubus papatey si Da'ud Goliyat, a'a Pilistinin, paguwa' me' dendeihin amban kēmon kalahatan Isra'el pasampang pu Sultan Sa'ul. Magkanta siye kanta makakēg duk mansak, magpahelling isab siye me' tambul duk me' alpa.* ⁷ *Sasangde mamansakin magkanta siye, pa'inde: “Si Sa'ul mapatey ibuhan a'a, saguwa' si Da'ud mapatey pū'an ibu.”* ⁸ *Ga'i te'ed kahāpan si Sa'ul sabab kanta inin duk astel iye manamal; pa'inne dem ateyne, “Pa'in me' a'ahin sabab si Da'ud, tapapateyenen pū'an ibu saguwa' sabab aku ibuhan du. Kaw men iye sōng hinangde sultan!”* Kemuwe ellew miya'an **kimbūhan** si Sa'ul si Da'ud duk sisilne iye.

Manjari inakahan kite dem Kitab we' kinalasahan te'ed Nabi Da'ud we' me' a'a Isra'elin. Saguwa' pesōng lasade si iyehin pesōng isab bunsi si Sa'ul si iyehin. **Iye dem atey si Sa'ulin luwal ngimbū.** Duk iye ne hadja tapikilnen ngimbū, ga' niya' tapikilne seddili amban bang ine makajari hininangne pu si Nabi Da'udin supaya tabinasane. Hangkan lahi Nabi Da'ud duk patapuk iye si lahat toho' ga' niya' a'ane. Niya' ampat hatas me' lella bangsa Isra'el nawe'an iye duk nuhut iye. Pineliman siye we' si Sa'ul duk sundalunen la'i si lahat toho' duk ga' niya' a'ane. Piha si Sa'ul te'ed bang inumey paniggewne Nabi Da'udin duk tapapateyne. Saguwa' ga'i takole'ne pegge' TUHANIN mangipat Nabi Da'udin. Saguwa' masi ekka kasusehan tekka pu Nabi Da'ud sabab si Sa'ul. Dem walun tahun lahi disi Nabi Da'ud duk me' sawe'nen amban Sultan Sa'ul, bu astel si Sa'ul.

Saguwa' bisan pakitehan si Sa'ul kimbūnen duk amānen pu si Nabi Da'ud, ga'i du bunsi Nabi Da'ud pu si Sa'ul. Ine jānnen hangkan Nabi Da'ud ga'i bunsi pu si Sa'ul, a'a sōng mamapatey iyehin? Ga'i Nabi Da'ud bunsi pu si Sa'ul pegge' **Nabi Da'ud magtuhut duk Tuhanin, iye Tuhan magpasilak ellewne si a'a bentel duk a'a ga'i mabentelin.** Pa'in Kitabin:

“Sasuku asal mamalrasahin, anak Tuhanin iye duk kata'uhanne Tuhanin. Mangga'i mamalrasahin ga'i kata'uhanne Tuhanin pegge' Tuhanin malasa hep te'ed. Malasa kite bi pegge' Tuhanin dehellu mamalasa si kitehin bi. Bang niya' magpa'in we' malasa iye si Tuhan bu kabunsihanne du pagkasinen, magdusta' iye. Pegge' bang ga'i iye malasa si pagkasine takitenen, inumey pangalasanane Tuhan mangga'i takitenen.” (1 Yahiya 4:7,8,19,20)

Ga' niya' taymte matsa kēmon me' mapalabey pu si Sa'ul duk Nabi Da'udin, saguwa' subey kite bi matsa dembuwa' istori supaya kata'uhante we' **diyawa' atey Nabi Da'udin duk we' malasa te'ed iye.** Batsate dem jūd Samu'el ka'issa', kapitulu duwempukampat. Pa'in Kitabin:

(1 Samu'el 24) ¹ [Niya' a'a pī pu si Sa'ul magpa'in], “Si Da'ud la'i du si lahat toho' si En Gedi.” ² Hangkan ngeddo' si Sa'ul tellu ngibu sundalu mahāpin la'i si Isra'el duk pī iye miha si Da'ud duk sawe'nen si bihing Batu Kambing Talun. ³ Tekka siye si lugal pagipatan bili-bili si bihing lān, niya' isab lingab batu tapit la'i. Padiyalem si Sa'ul sungi'. Si Da'ud duk sawe'nen patapuk diyalem lingab miya'an, diyalem manamal!

⁴ Pa'in sawe'nen, “Inin ne ellew pina'al we' TUHANIN pag pa'inne si ka'u, ‘sōnganku du bantanun si antanannu duk makajari hinangnu si iye ine-ine kabaya'annu.’” Ubus kamaya'-maya' si Da'ud hap pī duk ngehet tuggu semmek si Sa'ulin, bu si Sa'ul ga' takalessane. ⁵ Ubus

miya'an, usa' atey si Da'udin pegge' bakas kehetne semmekin. ⁶ Pa'inne si me' a'anen, "Karayaw alal TUHANIN ku supaya ku ga'i maghinang la'at si amukun, pegge' iye du sultan tapene' TUHANIN." ⁷ Sabab bissāne miya'an, ga'i dina'ak we' si Da'ud a'anen ngusa' si Sa'ul. Manjari tahala' si Sa'ul amban lingab batu miya'an duk lumengngan ne.

⁸ Ubus paguwa' si Da'ud amban dem lingabin duk linganne si Sa'ul, pa'inne, "O Sultan, amuku!" Pag haleng si Sa'ul, pasujud si Da'ud [pamahadjene amunen]. ⁹ Pa'inne pu si Sa'ul, "We'ey kew pakale si me' a'a magpa'in we' mabaya'a ku maghinang la'at si ka'u?" ¹⁰ Takitenu du kuwe'itu we' sōngan TUHANIN kew si aku tu'u dem lingab batu. Niya' muyu'-muyu' aku dina'ak kew pinapatey, saguwa' ga' tuhutku. Pa'inku, 'Ga'i ku maghinang la'at si amukun, pegge' tapene' TUHANIN iye.' ¹¹ Payamanun, Amma', tiya' ne iris semmeknun si tanganku! Kehetku hadja tuggu semmeknun saguwa' ga' kew papateyku. Sabab inin subey kata'uhannu we' ga'i kew kuntarahanku atawa maghinang la'at si ka'u. Ga' niya' la'at hinangku si ka'u saguwa' ka'u, pelimannu ku supaya ku tapapateynu. ¹² Karayaw hukum TUHANIN kite, sine-sine kite tege sala'. Karayaw leggane kew sabab me' mala'at hininangnu si akuhin, saguwa' bang aku ga' niya' hinangku la'at si ka'u. ¹³ Niya' eli'an a'a dehelluhin, pa'inne, 'Me' a'a mala'atin, la'at hinanganden.' Bang aku, ga'i ku maghinang la'at si ka'u."

¹⁶ Pag ubus si Da'ud missā, nilew si Sa'ul, pa'inne, "Suwalanu ke iyan, Da'ud, anakku?" Duk magtāring iye. ¹⁷ "Bentel kew amban aku," pa'inne. "Hāp kew si aku, bu aku, la'at ku si ka'u. ¹⁸ Pakitehannu ellew inin we' hāp kew si aku; bakas sōngan TUHANIN ku si ka'u, saguwa' ga' ku papateynu. ¹⁹ Bang a'ahin tasiggewne bantanen leppahanne ke? Karayaw tumbasan TUHANIN kew hāp sabab me' bakas hininangnu si aku ellew inin. ²⁰ Kata'uhanku du we' manjari sultan bangsa Isra'el kew duk pagsultannun manjari du."

Ubus miya'an mole' ne si Sa'ul. Saguwa' ga' du tiggel ngimbū iye balik duk piniha we' ne balik Nabi Da'ud dem lahat toho' duk kulang a'ane. Dem walun tahun sa miya'an hinang si Sa'ulin. Iye hadja jānnen pegge' ngimbū iye! Saguwa' kahaba' iye pi miha Nabi Da'ud, tinimbul Nabi Da'ud amban antanan si Sa'ul. Ujudnen mole' pu si Sa'ul me' bakas hininangne mala'atin. Pakale ka'am bang ine sinulat dem kapitulu tellumpukdembuwa'.

Pa'in Kitabin:

(1 Samu'el 31) ¹ Manjari, magbono' me' a'a Pilistinin duk me' a'a Isra'el; ekka me' a'a Isra'el pinapatey la'i si Punu Gilboa duk lahi me'

sinduwehin sampay si Sa'ul duk anakne tellungan. ² *Paturul me' a'a Pilistinin duk ta'abutde siye duk papateyde me' anakne tellunganin, si Jonatan, Abinadab duk Malki-Shua.* ³ *Basag bono'in la'i si pala'ihan si Sa'ulin duk tewwa' iye we' pana' bantanen duk garabe bakatnen.* ⁴ *Pa'inne si lella bata' mam'o bessinen, "Urusun bessinun duk papateyun ku supaya ku ga'i pinapatey we' me' lella kapil inin duk inudji' we' de." Saguwa' lella mam'o bessinen kadahitan duk ga'i ngatu; hangkan ineddo' we' si Sa'ul di barungnen duk papateyne dinen.*

Ellew miya'an matey si Sa'ul duk me' anaknen. Hangkan ubus ne kēmon me' tubu' si Sa'ulin sa pina'al we' Tuhanin. Si me' kapitulu mapaturulin, inaka dem Kitab bang sa'ingge **pagsultanan Isra'elin pangurung pu Nabi Da'ud we' Tuhanin.** Nabi Da'ud sultan bentel duk kahāpan iye si ine-ine bentel duk bunsu iye si ine-ine la'at. Kinalasahan we' Nabi Da'ud TUHANIN dembūs-būs ateynen. Lapal Tuhanin duk pamahadje Tuhanin iye umbul dembuwa' dem pikilan Sultan Da'udin. Hangkan, pag tagna' iye magbaya' si bangsa Isra'el, iye kabaya'anne dehelluhin we' Luma' Tolda Pagharapan duk Tuhanin duk Ba'ul Pagjanji'anin bino'o hap Awrusalam. Awrusalam hep puweblo mahadjehin si bangsa Isra'el, hangkan kabaya'an Sultan Da'udin we' luma' pagsambahayanganin duk lugal pagkurbananin la'i ne si puweblo.

Inakahan kite dem Kitab we' pag ubus ne ilinda we' Nabi Da'ud Luma' Pagharapan duk Tuhanin pī si Awrusalam, magpalanu iye ngahinang langgal hāp manamal supaya pahadjene ēn TUHANIN. Mabaya' Nabi Da'ud ngahinang langgal supaya Ba'ul Pagjanji'anin binettad diyalemne duk supaya niya' lugal para si me' a'a dusehanin pagsōngande kurban si Tuhan supaya duseden kadebbunan. Saguwa' missā TUHANIN pu Nabi Da'ud we' duma'in iye mangahinang luma' para si Tuhanin, saguwa' we' Tuhanin mangahinang luma' para pu si Nabi Da'udin, hātinen, we' **niya' tubu'anne teteg salama-lama!** Pakale ka'am si **janji' Tuhan pu si Nabi Da'udin.** Pa'inne si iye:

(2 Samu'el 7) ¹² *"Bang ga' ne kew bu kinubul ne kew kuwe' me' kapapu'anbin, hinangku dembuwa' me' anaknun sultan duk pabasagku pagbaya'nen.* ¹³ *Iye iyan mangahinang luma' para si akuhin duk patenna'ku pagbaya'nen salama-lama.* ¹⁴ *Kabaya'ankun we' aku du samanen duk iye anakkun.* ¹⁶ *Sigi-sigi du niya' tubu'annu duk pagsultanannun ga'i du padeheng. Patetegku pagbaya'nun salama-lama."*

Tasabutbi ke janji' bakas hininang Tuhan duk Sultan Da'ud ellew miya'an? Sanggup hāp miya'an manamal! Labi pe te'ed amban

tasabuttenbi! Pananggup Tuhanin, pa'inne, “*Sigi-sigi du niya' tubu'annun duk pagsultanannun ga'i du padeheng. Patetegku pagbaya'nun salama-lama.*”

Ine?! Sa'ingge pagbaya'an Sultan Da'udin teteg **salama-lama**? Sa'ingge kajارينen? Sa'ingge makajari we' Sultan Da'ud – bu manusiya' du hadja iye – we' pagparintanen teteg salama-lama? Inin sambungnen: Nanggup Tuhanin pu si Sultan Da'ud we' **dembuwa' me' tubu'nen** magbaya' duk ga' niya' tamanan pagbaya'nen. Si pesōngan niya' dembuwa' Lella inanakan si tubu'an Sultan Da'ud bu makasangka iye wakil magbaya' si surga' duk si dunya salama-lama. Inēnan iye Sultan me' sultanin, Nakura' me' nakura'in, Mangantan Kasanyanganin. Hatusan tahun ne palabey amban ka'ellum Sultan Da'udin, duk me' pitu' hatu tahun dehellu amban panganak Sultan me' sultanin, sinulat inin we' Nabi Shi'ya, pa'inne:

“Niya' nakanak inanakan si kami! Niya' anak lella pangurung si kami! Bu iye mangantan kamihin. Inēnan iye Kunsihal Mahāpin, Tuhan Mabalakatanin, Sama Ga' Niya' Tamananne, Mangantan Kasanyanganin. Sigi-sigi pesōng balakatnen; sanyang hadja pagbaya'annen! Magbaya' iye paturul pu si Sultan Da'ud; balakatnen matewwa'in duk mabentelin kemuwe kuwe'itu ngeregse' salama-lama. TUHAN Mabalakatanin tahinangne kēmon inin pegge' iye kabaya'anne te'edin.” (Shi'ya 9:6,7)

Kata'uhanbi ke bang sine si me' tubu'an Sultan Da'ud inurungan wakil magbaya' salama-lamahin? Kata'uhanbi ke bang sine ngahukum kēmon manusiya'in si Ellew Kiyamat duk magbaya' salama-lamahin? Awe', iye **Manimbulin, Sultan amban surga'**, iye bakas inanakan we' budjang, bu budjang inin dembuwa' iye me' tubu'an Sultan Da'ud. Sabab Sultan inin pa'in Kitabin: “*Pinalangkew te'ed iye we' Tuhanin duk ginellal iye palangkew amban kēmon!*” (Pilipi 2:9)

Pag tasabut we' Sultan Da'ud we' gara' Tuhanin mapitu Manimbulin amban tubu'anne, pasujud iye, nambahayang duk pa'inne,

(2 Samu'el 7) ¹⁸ *“O TUHAN Magbaya'-baya'in, ga'i ku patut si kēmon hinangannu si akuhin, bu pamilyakun ga'i du isab patut.* ¹⁹ *Bu kuwe'itu tambahannu pe, TUHAN Magbaya'-baya'in, niya' pe sanggupnu sabab me' tubu'kun si pesōngan. Bu pesōng pe, pakitehannu pe inin si aku, bu manusiya' ku hadja, O TUHAN Magbaya'-baya'in!* ²² *Langkew kew te'ed, O TUHAN Magbaya'-baya'in! Kēmon bakas takale kamihin bugtu' ne si kami: Ga' niya' kuwe' ka'uhin, bu ga' niya' Tuhan seddili amban ka'u.* ²⁸ *O TUHAN Magbaya'-baya'in, ka'u Tuhanin! Kapangandelan te'ed bissānun, bu bakas pananggupnu me' mahāp inin si aku, dara'akannun.* ²⁹ *Na, karayaw kahāpan kew*

*ngaledjiki'an tubu'kun we' teteg du ledjiki'nun si siye **salama-lama**; pegge' ka'u, O TUHAN Magbaya'-baya'in, ka'u du mamissāhin duk bang iledjiki'an we' nu tubu'ankun, iledjiki'an siye **salama-lama**."*

Sa miya'an magsukul Sultan Da'ud sabab me' pananggap TUHAN si iyehin sabab **Sultan** paguwa' amban diyalem tubu'nen. Ka'am me' mangata'uhan Kitab Masutsihin, kata'uhanbi ne we' bakas tumanan Tuhanin ne sinduwe me' sanggupnen. Pegge' dem Kitab Injil tabatsate we' pag palabey me' de ngibu tahun ka'ellum Sultan Da'udin, niya' dembuwa' mala'ikat pinapī we' Tuhanin si me' pastul magipat bili-biliden si me' kūd-kūd tapit si Betlehem, si bakas pagipatan Nabi Da'ud bili-bili samanen masaley. Pa'in mala'ikat TUHANIN si me' pastulin, pa'inne, *"Da'a ka'am tinalew, pegge' pitu ku ngakahan ka'am aka-aka hāp makakēg me' a'ahin kēmon. La'i si Betlehem, **puweblo Sultan Da'ud awwalley**, inanakan ne ellew inin Manimbul ka'amin. Iye Almasi, Panuhutanin."* (Lukas 2:10,11) Awe', **Sultan** bakas pananggap Tuhanin subey paguwa' amban tubu'an Sultan Da'ud, inanakan ne. Kuwe'itu, balik ne iye la'i si surga' ngagad-ngagad taman ellew makatalew duk makakēg isab bang pitu iye balik ngahukum dunyahin, duk hukumannen bentel. Ellew iyan kēmon a'ahin kata'uhande du we' to'o te'ed me' pananggap Tuhan pu Sultan Da'udin sabab **pagbaya'anne salama-lamahin**. Si ellew iyan pina'in du, *"Ga' niya' seddili magbaya' si dunyahin kuwe'itu. Luwal Panuhutanten bi, Tuhanin duk tapene'nen, Almasi. Duk magbaya' iye salama-lama!"* (Me' pinakita'u 11:15)

Na, taman inin ne hadja ellew inin. Hāp isab bakas pakale ka'am. Si lesson balik, bang amban kahandak Tuhanin, pala'us kite bi si istori Sultan Da'ud.

Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin. Batsate dahu' ayat inin amban dem Kitab:

"Asal ga'i te'ed takila-kila ase' Tuhanin si kitehin bi kēmon. Lalem manamal kata'unen duk kata'uhanne kēmon!.....Pegge' Tuhanin magpapanjari kēmon-kēmonin. Iye magbaya'in duk kēmon pinapanjari we' ne supaya iye tapudji. Pudjite bi Tuhanin ga' tamanan! Amin!" (Roma 11:33,36)

Wassalam